úti er ekki inni
inni er ekki úti

arno lederer
jórunn ragnarsdóttir
marc oei

listasafn reykjavíkur
kjarvalsstaðir

31. ágúst – 27. október 2002

kunnuglegt nýtt

óvenjuleg framsetning hefðbundinna byggingaefna og forma í nýju samhengi.
markviss notkun ljóss, sem andstætt jafnri birtu, felur í sér allt litrófið og allan birtuskalann.

lögmál þessi mynda grundvöllinn að verkum arkitektanna arno lederer, jórunnar ragnarsdóttur og marc oei.
en það sem þeim liggur mest á hjarta felst í heiti sýningarinnar "úti er ekki inni, inni er ekki úti".

þessi byggingarlist leitast ekki við að afmá skilin milli innra rýmis og ytra umhverfis eins og fjöldi stál- og glerbygginga síðari ára sem hafna gjarnan áþreifanlegum efnum í leit að léttleika og gagnsæi.

þessi byggingarlist er þung. hún samanstendur af gegnheilum múrsteinsveggjum, sívalningum, kröftugum súlum, keilulaga loftræsirörum – öllum þeim formum sem brjóta upp lögmál flatarmálsfræðinnar.

þetta er byggingarlist sem þorir að hafa lágt til lofts og leyfir sér að móta dimm skot og afkima.

þessi byggingarlist býr yfir leyndardómi (konrad wohlhage).

tökum skólabygginguna í ostfildern sem dæmi: löng og mjó byggingin stendur í útjaðri nýs hverfis á lóð sem áður tilheyrði herstöð. áberandi er gróf múrlögn útveggjanna með óreglulegum fúgum sem minna á verklag fornrar hleðslu (íhaldssamir borgarar hverfisins þreyttust ekki á því að spyrjast fyrir um hvenær gengið yrði frá múrhúðuninni).
veggklukkan á múrveggnum fyrir ofan innganginn ber vott um samskonar tímaleysi. grænir punktar og vísar úr ómeðhöndluðum kopar bera með sér að hafa verið þar alla tíð.
í heimi sýndarveruleikans er róandi að hafa spurnir af traustum klettum.

og inni er allt öðruvísi en úti: grunnflötur anddyrisins er hlutfallslega lítill miðað við hæð rýmisins sem teygir sig upp þrjár hæðir. háir steinsteyptir veggir baðaðir ofanljósi taka hátíðlega á móti gestum og gangandi og gefa til kynna að hér hefjist alvara lífsins. andstætt björtum kennslustofunum er rökkur á göngum. eiginlega verður ekki almennilega bjart fyrr en á efstu hæð byggingarinnar þar sem v-sniðið þakformið hleypir dagsbirtunni inn. hvítt loftið eykur endurkast ljóssins eftir sólstöðu og veðurfari hverju sinni. í sumum hornum skólabyggingarinnar er næstum myrkur. að sögn arkitektanna er það með ráði gert svo að nemendur hafi möguleika á að draga sig í hlé ef svo ber undir.

amber sayah, stuttgarter zeitung 31.05.2001

samstarfsfólk 1979 - 2002

roman adrianowytsch, **björn barkemeyer**, andreas baumann, norman binder, sabine birk, marc bischoff, jens böttner, **tilmann bohne**, jelena bózic, **maik braumann**, andy brauneis, **hans-jürgen breuning**, **eva caspar**, oliver cyrus, karin dietz, christoph dolderer, christine dom, michael duffner, **pia elser**, matthias essig, sabine evert, friederike faller, stefanie frensch, olivia gaiser, **marko garcia-barth**, heidi geromiller, roland göppel, kuno gräser, torsten gresens, **stephan grosch**, jo güth, **audur gudmundsdóttir**, simone haag, judith haas, sabine hace, **volker hahn**, ursula halling, catherin hartl, **ulrike hautau**, lene heller, bärbel hoffmann, **jelka hoogerbeets**, alf hoinkis, **thilo holzer**, markus horn, patrick humpert, conni hund, danielle jacobs, laura jahnke, christian kaiser, christel knapp, steffen köhler, thomas köhler, klaus kohler, valentine koppenhöfer, achim krayl, sabrina kreibohm, urban kreuz, wolfgang kühn, anette kubach, renate kunzmann, **stefanie lempart**, gerhard löw, marc losch, aurelien luquet, sebastian mai, birte matheus, andreas thomas mayer, jürgen mayer, **alexander mayer-steudte**, **nina meirer**, martin menrath, **beatrice mertins**, ricarda metelmann, boris miklautsch, kirsten müller, peter nickel, bernd nitsch, norbert ohler, tania ost, kerstin pfanner, tanja pfahler, **katja pütter**, stefan raab, christine reck, corina riedl, annette rimmele, jan rinke, hans-peter roth, isabelle sambeth, **igor schiltsky**, matthias schirrmacher, matthias schneider, **ulrike schulmeister**, peter schuster, **markus schwarzbach**, andrea sittel, reinhard staub, christoph stinn, annette strauss, dorothee strauss, anna streble, anke strittmatter, mathias stumpfl, **christian trepel**, **daniel trepte**, ruby tsang-hilliges, max vogel✝, eberhardt wahl, jürgen waldenmeyer, **mathias walter**, eva wanner, yoshimi yamaguchi, claus zahn, **sybille zeller**, hans ziegler, katrin ziegler.

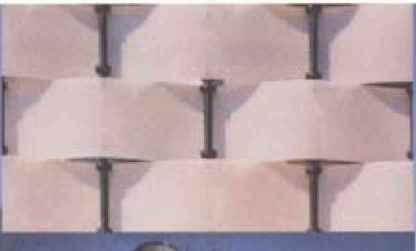

arno lederer

1947	fæddur í stuttgart, þýskalandi
1966	stúdentspróf í stuttgart
1968-76	nám í arkitektúr við háskólana í stuttgart og vín
1976	lokapróf í arkitektúr frá háskólanum í stuttgart
1977	starfar á teiknistofu ernst gisel í zürich, sviss
1978	starfar á teiknistofu dieter hauser í tübingen, þýskalandi
1979	stofnar eigin teiknistofu í esslingen, þýskalandi
1985-	sameiginleg teiknistofa með jórunni ragnarsdóttur, 1992 bætist marc oei í hópinn
1985-90	prófessor við fachhochschule í stuttgart
1990-	prófessor við háskólann í karlsruhe

jórunn ragnarsdóttir

1957	fædd á akureyri
1975	stúdentspróf frá menntaskólanum við hamrahlíð
1976	starfar á teiknistofu guðmundar þórs pálssonar og jóns ólafssonar í reykjavík
1976-82	nám í arkitektúr við háskólann í stuttgart
1982	lokapróf í arkitektúr frá háskólanum í stuttgart
1982-85	starfar á teiknistofu arno lederer í esslingen
1985-	sameiginleg teiknistofa með arno lederer, 1992 bætist marc oei í hópinn
1990-92	kennsla hjá prófessor boris podrecca við háskólann í stuttgart
1999-00	leikmynda- og búningagerð við leikhús í reykjavík

marc oei

1962	fæddur í stuttgart, þýskalandi
1976	stúdentspróf í fellbach
1984-88	nám í arkitektúr við fachhochschule í stuttgart
1988	lokapróf í arkitektúr frá fachhochschule í stuttgart
1988-91	starfar á teiknistofu arno lederer og jórunnar ragnarsdóttur í stuttgart
1992-	sameiginleg teiknistofa með arno lederer og jórunni ragnarsdóttur
1993-96	kennsla við háskólann í karlsruhe
1999-	kennsla við fachhochschule í stuttgart
2001-	kennsla við háskólann í stuttgart

byggingar

1976	einbýlishúsið **wullen** í gerlingen
1981	einbýlishúsið **blum** í aichwald-aichschiess
1983	endurbætur og nýbygging við gestahús háskólans í stuttgart í riezlern
1986	einbýlishúsið **mercy** í stuttgart
1986	borgarkjarni í fellbach
1986	barnaheimili í tübingen
1990	símstöð fyrir telekom í stuttgart
1991	íþrótta- og félagsmiðstöð í pforzheim
1991	skattstofa í reutlingen
1992	einbýlishúsið **baur** í stuttgart
1994	skemma og skrifstofur fyrir **ekz** í reutlingen
1994	einbýlishúsið **buben** í karlsruhe
1995	einbýlishúsið **klett** í stuttgart
1997	aðalskrifstofur orkustofnunar ríkisins í stuttgart
1997	stækkun og breytingar á bókaversluninni **wittwer** í stuttgart
1999	skóli og íþróttahús í ostfildern
1999	nýbygging við gestahús kaþólsku kirkjunnar í hohenheim
1999	innréttingar í banka í schwäbisch hall
2000	breytingar á læknastofu í stuttgart
2000	barnaheimili og ráðhús í karlsruhe
2000	breytingar á einbýlishúsinu **wizemann** í stuttgart
2000	salem **international college** í überlingen
2001	heimili aldraðra og félagsaðstaða kaþólsku kirkjunnar í stuttgart
2002	tvíbýlishúsið **gunter** í stuttgart
2002	stækkun skólans í ostfildern
2001-	endurbætur og nýbygging við ríkisleikhúsið í darmstadt
2001-	endurbætur og nýbygging við tryggingafyrirtækið helvetia í frankfurt
2001-	verknámsskóli í heilbronn
2002-	barnaheimili í heilbronn

ljósmyndir eftir roland halbe og ralph richter

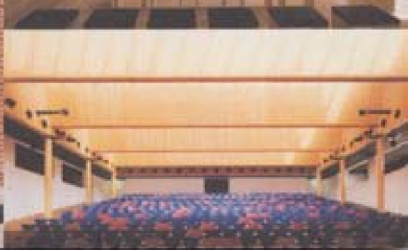

verðlaun/viðurkenningar

1982	**aiv nachwuchspreis**
1985	**architekturpreis beton** (ásamt peter haas) / símstöð fyrir **telekom** í stuttgart
1987	**auszeichnung guter bauten** / borgarkjarni í fellbach
1988	**hugo häring preis** / borgarkjarni í fellbach
1989	**hesselbach-preis** / barnaheimili í tübingen
1990	**alberti-preis** / barnaheimili í tübingen
1990	**auszeichnung guter bauten** / símstöð fyrir telekom í stuttgart og barnaheimili í tübingen
1992	**architekturpreis westhyp-stiftung** / skattstofa í reutlingen
1992	**auszeichnung beispielhaftes bauen** / skattstofa í reutlingen
1993	**auszeichnung guter bauten** / skattstofa í reutlingen og íþrótta- og félagsmiðstöð í pforzheim
1995	**auszeichnung beispielhaftes bauen** / barnaheimili í tübingen
1996	**auszeichnung beispielhaftes bauen** / íþrótta- og félagsmiðstöð í pforzheim
1996	**auszeichnung guter bauten** / skemma og skrifstofur í reutlingen ásamt einbýlishúsunum **klett** í stuttgart og **buben** í karlsruhe
1997	**hugo häring preis** / skemma og skrifstofur í reutlingen
1999	**auszeicnung guter bauten** / aðalskrifstofur orkustofnunar ríkisins í stuttgart
2000	**hugo häring preis** / aðalskrifstofur orkustofnunar ríkisins í stuttgart
2001	**wohnhäuser 1990-2001 in karlsruhe** / raðhús í karlsruhe
2001	**auszeichnung beispielhaftes bauen** / skóli og íþróttahús í ostfildern
2001	**auszeichnung deutscher architekturpreis** / skóli og íþróttahús í ostfildern
2001	tilnefning til **mies van der rohe award for contemporary architecture, fundació mies van der rohe** í barcelona / skóli og íþróttahús í ostfildern
2002	**auszeichnung beispielhaftes bauen** / gestahús kaþólsku kirkjunnar í hohenheim

sýningar

2000	galerie **aedes** í berlin
2001	**architekturgalerie** í münchen
2001	**architekturgalerie am weissenhof** í stuttgart
2002	**haus der architektur** í dresden
2002	**neue deutsche architektur - eine reflexive moderne** í **bundesarchitektenkammer** í berlín

kjarvalsstaðir

flókagötu - 105 reykjavík
sími: 552-6131 fax: 562-6191
opið daglega 10-17, miðvikudaga 10-19
leiðsögn sunnudaga kl. 15

hafnarhús

tryggvagötu - 101 reykjavík
sími: 511-5155 fax: 562-6191
opið daglega 11-18, fimmtudaga 11-19
leiðsögn sunnudaga kl. 16

ásmundarsafn

sigtúni - 105 reykjavík
sími: 553-2155 fax: 562-6191
opið daglega 10-16

aðgöngumiðinn gildir samdægurs í ásmundarsafn og hafnarhús.

Íslandssími